

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 28.6.2023
COM(2023) 364 final

2023/0208 (COD)

Proposta għal

REGOLAMENT TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

dwar il-valuta legali tal-karti tal-flus u tal-muniti tal-euro

{SEC(2023) 257 final} - {SWD(2023) 233 final} - {SWD(2023) 234 final}

MEMORANDUM TA' SPJEGAZZJONI

1. KUNTEST TAL-PROPOSTA

• Raġunijiet u objettivi tal-proposta

Il-wasla tal-euro bhala munita unika Ewropea kien pass kbir 'il quddiem fl-integrazzjoni Ewropea. Il-flus kontanti tal-euro huma mezz ta' pagament dominanti¹, peress li ċ-ċittadini u l-bejjiegħa bl-immnut jużaw il-flus tal-euro fi tranżazzjonijiet ta' kuljum biex jagħmlu pagamenti jew jagħtu l-bqija fiż-żona tal-euro. Il-flus kontanti huma l-uniku mezz ta' pagament li jippermetti pagamenti diretti wiċċ imb wiċċ, b'saldu immedjat u mingħajr l-involvement ta' ebda parti terza jew l-użu ta' tagħmir elettroniku.

Iż-żieda fil-pagamenti elettronici, li hija xejra aċċellerata mill-COVID-19, wasslet għal tnaqqis ġenerali fil-pagamenti fi flus kontanti u t-tnaqqis tan-networks tal-kaxxiera awtomatiċi (automated teller machine, ATM) f'għadd ta' Stati Membri jfisser li hemm riskji ta' aċċess għall-flus kontanti. Għalhekk, il-kwistjoni tal-kamp ta' applikazzjoni u t-tifsira tal-istatus ta' valuta legali tal-flus saret aktar prominenti fl-aġenda politika tal-UE, kif deskritt fl-Istrateġija tal-Kummissjoni dwar il-Pagamenti bl-Immnut u fid-dawl tas-sentenza reċenti tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea dwar il-kwistjoni².

Din is-sentenza hija sinifikanti minħabba li fil-ġurisprudenza tal-Qorti tistabilixxi l-aspetti ewlenin tal-kunċett ta' valuta legali, li sa issa nstabu biss fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni tat-22 ta' Marzu 2010 dwar il-firxa u l-effetti tal-valuta legali tal-karti tal-flus u l-muniti tal-euro³. Għalkemm id-dritt tal-UE jattribwixxi direttament l-istatus ta' valuta legali lill-karti tal-flus u lill-muniti tal-euro, la d-dritt primarju u lanqas id-dritt sekondarju tal-UE ma jiddefinixxu l-kunċett ta' valuta legali. Fis-sentenza tagħha fil-kawzi dwar valuta legali, il-Qorti tal-Ġustizzja ddecidiet li l-kunċett ta' "valuta legali" tal-karti tal-flus tal-euro stabbilit fl-Artikolu 128(1) TFUE huwa kunċett tad-dritt tal-Unjoni li jrid jingħata interpretazzjoni awtonoma u uniformi fl-Unjoni Ewropea kollha. Il-kunċett ta' valuta legali kif interpretata mill-Qorti tal-Ġustizzja għall-karti tal-flus tal-euro jimplika: (i) aċċettazzjoni obbligatorja, (ii) b'valur nominali sħiħ u (iii) bil-poter li jinħelsu l-obbligi għall-ħlas⁴, kif stabbilit mill-Punt 1 tar-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni tal-2010.

Sabiex tiġi ppreservata l-effettività tal-istatus ta' valuta legali tal-flus fil-prattika, huwa essenzjali li tiġi żgurata l-facilità tal-aċċess għall-flus kontanti tal-euro, għaliex jekk iċ-ċittadini ma jkollhomx aċċess għall-flus kontanti, dawn ma jkunux jistgħu jhallsu biha u l-istatus effettiv ta' valuta legali tagħhom jiġi mminat.

Konsegwentement, din il-proposta tiżgura li l-forma fiżika tal-munita tal-bank ċentrali, il-flus kontanti tal-euro, tibqa' preżenti, disponibbli u aċċettata mir-residenti u l-intrapriżi kollha taż-żona tal-euro.

---

¹ https://www.ecb.europa.eu/euro/cash_strategy/cash_role/html/index.mt.html

² Ara s-sentenza tas-26 ta' Jannar 2021 fil-Kawzi Magħquda C-422/19 u C-423/19, Dietrich u Häring (EU:C:2021:63).

³ Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni tat-22 ta' Marzu 2010 dwar il-firxa u l-effetti tal-valuta legali tal-karti tal-flus u l-muniti tal-euro (2010 191/UE).

⁴ Ara s-sentenza tas-26 ta' Jannar 2021 fil-Kawzi Magħquda C-422/19 u C-423/19, Dietrich u Häring (EU:C:2021:63, il-paragrafu 49).

- **Konsistenza mad-dispożizzjonijiet eżistenti fil-qasam ta' politika**

Minbarra d-dispożizzjonijiet rilevanti tat-Trattati (l-Artikolu 3(1)(c) TFUE u l-Artikoli minn 127 sa 133 TFUE), l-Artikolu 11 tar-Regolament 974/98 dwar l-introduzzjoni tal-euro li jagħti status ta' valuta legali lill-muniti tal-euro⁵, ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni tal-2010 u l-proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar l-istabbiliment tal-euro diġitali (adottat flimkien ma' din il-proposta)⁶, ma hemm l-ebda dispożizzjoni ta' politika fil-qasam ta' politika rilevanti, jiġifieri l-liġi monetarja bħala parti mill-politika monetarja taż-żona tal-euro.

Din il-proposta hija konsistenti ma' dawk id-dispożizzjonijiet tal-liġi primarja. B'mod partikolari, din il-proposta għal Regolament hija konsistenti mar-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni tal-2010 li ddeskriviet definizzjoni komuni tal-kunċett ta' valuta legali. Sabiex tiġi żgurata l-koerenza bejn iż-żewġ forom tal-flus tal-bank ċentrali (l-euro diġitali u l-flus kontanti tal-euro), l-euro diġitali se jiġi rregolat ukoll b'mod konsistenti mal-valuta legali tal-flus kontanti, mingħajr preġudizzju għad-differenzi bejn dawn il-forom tal-euro. Din il-proposta tikkomplementa l-proposta għal Regolament li jistabbilixxi l-euro diġitali, peress li jenħtieġ li l-euro diġitali jikkomplementa l-flus kontanti, u mhux jissostitwihom. Huwa għalhekk li l-Kummissjoni qed tagħmel proposta legiżlattiva biex tiżgura l-aċċettazzjoni u d-disponibbiltà tal-flus kontanti.

Ladarba jiġi adottat, ir-Regolament propost se jieħu post ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni tal-2010, li ma jibqax ikollha skop. Il-Kummissjoni mbagħad tagħmilha ċara li r-Rakkomandazzjoni ma għadhiex tapplika.

- **Konsistenza ma' politiki oħra tal-Unjoni**

Din il-proposta hija konformi ma' politiki oħra segwiti fil-livell tal-Unjoni. B'mod partikolari, hija konsistenti mal-Istrategija dwar il-Pagament bl-Imnut tal-Kummissjoni adottata f'Settembru 2020.

Din il-proposta hija konsistenti wkoll mal-Att Ewropew dwar l-Aċċessibbiltà, li jkopri l-ATMs, u mal-isforzi ta' politika tal-Unjoni biex tappoġġa l-inkluzjoni soċjali, inkluz fil-kuntest tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali. Għandha l-għan li tiżgura li kulhadd fiż-żona tal-euro jkollu aċċess suffiċjenti u effettiv għall-flus kontanti. Dan huwa partikolarment rilevanti għal gruppi vulnerabbli b'dipendenza fuq l-użu ta' flus kontanti għal pagamenti, li tipikament jinkludu persuni anzjani, dawk b'diżabilità li jista' jkollhom diffikultà biex jaċċessaw pagamenti diġitali, persuni b'hiliet diġitali u/jew introjtu limitati. Dawn il-gruppi għandhom it-tendenza li jkollhom preferenza qawwija li jużaw flus kontanti biex għas-saldu tal-pagamenti tagħhom minflok mezzi elettronici ta' pagamenti. Barra minn hekk, persuni esklużi finanzjarjament, bħall-persuni mingħajr bank, dawk li jfittxu ažił u l-migranti, li jistgħu ma jkunux jistgħu jew ma jkunux lesti li jużaw mezzi ta' pagament ipprovduti mis-settur privat, jiddependu wkoll fuq il-flus kontanti bħala l-metodu ta' pagament tagħhom. Barra minn hekk, l-evidenza turi li r-raġunijiet ewlenin għaliex il-flus kontanti huma ppreferuti huma li (i) il-flus kontanti jitqiesu li jagħmlu wieħed aktar konxju tal-ispejjeż proprji tiegħu, u (ii) il-flus kontanti jitqiesu bħala anonimi (u għaldaqstant jipproteġu l-

⁵ Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 974/98 tat-3 ta' Mejju 1998 dwar l-introduzzjoni tal-euro (ĠU L 139, 11.5.1998, p. 1).

⁶ [Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni tat-22 ta' Marzu 2010 dwar il-firxa u l-effetti tal-valuta legali tal-karti tal-flus u l-muniti tal-euro \(europa.eu\)](#)

privatezza)⁷, filwaqt li għandhom il-karatteristika unika li jippermettu pagamenti diretti b'saldu immedjat minghajr il-ħtieġa ta' parti terza. F'termini tal-preservazzjoni tal-flus kontanti bħala opzjoni ta' pagament, l-istudju SPACE tal-BĊE tal-2022⁸ juri li 60 % tal-konsumaturi għadhom iqisu l-opzjoni li jhallsu bi flus kontanti bħala importanti jew importanti ħafna. Dan l-istudju jikkonferma li “minkejja l-impatt tal-pandemija u l-miżuri ta' lockdown relatati u l-preferenzi awtorapporati, sehem dejjem akbar tal-konsumaturi taż-żona tal-euro jixtiequ jkollhom il-flus kontanti bħala opzjoni ta' pagament”⁹.

2. BAŽI ĠURIDIKA, SUSSIDJARJETÀ U PROPORZJONALITÀ

• Baži ġuridika

Din il-proposta għal regolament hija bbażata fuq l-Artikolu 133 TFUE, li jipprevedi l-adozzjoni ta' miżuri, inklużi miżuri tal-liġi monetarja, li huma meħtieġa għall-użu tal-euro bħala l-munita unika. Din id-dispożizzjoni tat-Trattat tirrifletti l-ħtieġa li jiġu stabbiliti prinċipji uniformi għall-Istati Membri kollha li l-munita tagħhom hija l-euro, sabiex jiġu salvagwardjati l-interessi ġenerali tal-Unjoni Ekonomika u Monetarja u tal-euro bħala l-munita unika.

• Sussidjarjetà

F'konformità mal-Artikolu 5(3) TUE, il-prinċipju tas-sussidjarjetà ma japplikax f'oqsma li jaqgħu taħt il-kompetenza esklużiva tal-Unjoni. F'konformità mal-Artikolu 3(1)(c) TFUE, l-UE għandha kompetenza esklużiva fil-qasam tal-politika monetarja għall-Istati Membri li l-munita tagħhom hija l-euro. F'dan il-qasam, azzjoni mill-Istati Membri taż-żona tal-euro mhijiex possibbli u għalhekk il-prinċipju tas-sussidjarjetà ma japplikax.

• Proporzjonalità

Il-proporzjonalità kienet parti integrali mill-valutazzjoni tal-impatt li takkumpanja l-proposta. Filwaqt li l-adozzjoni ta' miżuri, fejn xieraq, biex jiġi żgurat li l-flus kontanti jiġu aċċettati jew ikun hemm aċċess suffiċjenti u effettiv għall-flus kontanti tista' timponi xi piżijiet fuq l-awtoritajiet responsabbli biex jeħduhom u fuq il-partijiet responsabbli biex jimplementawhom, il-miżuri ma jmorrux lil hinn minn dak li huwa meħtieġ biex jiġu ggarantiti l-oġġettivi tal-aċċettazzjoni tal-flus kontanti u l-aċċess għalihom, u l-proposta tħalli flessibbiltà għall-Istati Membri biex jieħdu miżuri fejn ikunu meħtieġa biss u biex ifasslu l-miżuri skont iċ-ċirkustanzi nazzjonali partikolari tagħhom. Għaldaqstant, f'konformità mal-prinċipju tal-proporzjonalità kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE), din il-proposta għal Regolament ma tmurx lil hinn minn dak li huwa meħtieġ u proporzjonat sabiex jintlaħqu l-oġġettivi tagħha.

• Għażla tal-istrument

⁷ Il-Bank Ċentrali Ewropew (2022), Study on the payment attitudes of consumers in the euro area (SPACE)

https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_surveys/space/html/ecb.spacereport202212~783ffdf46e.en.html#toc7

⁸ [Study on the payment attitudes of consumers in the euro area \(SPACE\) – 2022 \(europa.eu\)](https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_surveys/space/html/ecb.spacereport202212~783ffdf46e.en.html#toc7)

⁹ Il-Bank Ċentrali Ewropew (2022), Study on the payment attitudes of consumers in the euro area (SPACE), p. 59

https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_surveys/space/html/ecb.spacereport202212~783ffdf46e.en.html#toc7

Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill huwa strument xieraq sabiex jikkontribwixxi għall-holqien ta' gabra unika tar-regoli, peress li jkun direttament u immedjatament applikabbli, u b'hekk inehhi l-possibbiltà ta' differenzi fl-applikazzjoni fi Stati Membri differenti minhabba divergenzi fit-traspożizzjoni. Din l-għażla hija konformi mal-objettiv tal-proposta.

3. RIŻULTATI TAL-EVALWAZZJONIJIET *EX POST*, TAL-KONSULTAZZJONIJIET MAL-PARTIJIET IKKONĊERNATI U TAL-VALUTAZZJONIJIET TAL-IMPATT

- **Evalwazzjonijiet *ex post*/kontrolli tal-idoneità tal-leġislazzjoni eżistenti**
- **Konsultazzjonijiet mal-partijiet ikkonċernati**

L-istrateġija ta' konsultazzjoni li tappoġġa din il-proposta kienet magħmula minn għadd ta' inizjattivi:

- Il-Kummissjoni nediet konsultazzjoni bl-euro diġitali fil-mira tagħha li bdiet fil-5 ta' April 2022 u għalqet fis-16 ta' Ġunju 2022. Taqsima ddedikata ta' din il-konsultazzjoni kienet tinkludi mistoqsijiet speċifiċi dwar il-valuta legali tal-flus kontanti. Il-konsultazzjoni mmirata għabret informazzjoni minn speċjalisti tal-industrija, fornituri ta' servizzi ta' pagament (inklużi istituzzjonijiet ta' kreditu, istituzzjonijiet ta' pagament u ta' flus elettronici), fornituri tal-infrastruttura ta' pagament, żviluppaturi ta' soluzzjonijiet ta' pagament, negozjanti, assoċjazzjonijiet tan-negozjanti, regolaturi tal-pagamenti bl-imnut, u supervizuri, supervizuri kontra l-ħasil tal-flus, unitajiet tal-intelligence finanzjarja, u awtoritajiet u esperti rilevanti oħra kif ukoll organizzazzjonijiet tal-konsumatur, sabiex jikkontribwixxu għall-valutazzjoni tal-impatt imhejjija mill-Kummissjoni fid-dawl tal-proposta għal regolament dwar euro diġitali u din il-proposta. Is-sejbiet ewlenin tal-konsultazzjonijiet immirati huma dawn li ġejjin: l-organizzazzjonijiet tal-konsumaturi, għadd ta' assoċjazzjonijiet ta' intrapriżi u l-biċċa l-kbira tal-professionisti li wiegħbu li esprimew il-fehmiet tagħhom appoġġaw azzjoni leġislattiva fil-livell tal-UE biex tissaħħaħ iċ-ċertezza legali u jiġi stabbilit l-istatus tal-valuta legali tal-flus kontanti tal-euro fil-leġislazzjoni. B'mod ġenerali, dawk li wiegħbu ssuġġerew li jenħtieġ li jiġu kkunsidrati elementi prattiċi meta jithallew isiru eċċezzjonijiet ulterjuri għall-prinċipju ġenerali ta' aċċettazzjoni obligatorja. Jidher li l-professionisti li wiegħbu kellhom fehmiet differenti dwar l-għoti ta' penali amministrattivi għan-nuqqas ta' aċċettazzjoni tal-flus kontanti, filwaqt li l-assoċjazzjonijiet tal-konsumaturi appoġġaw din id-dispożizzjoni. Dawk li wiegħbu wrew l-appoġġ wiesa' tagħhom għall-projbizzjoni tal-ħlasijiet żejda fuq il-pagamenti bil-karti tal-flus u l-muniti tal-euro fil-każ ta' regolament tal-UE. B'mod ġenerali u f'kull grupp tal-partijiet ikkonċernati rilevanti hlief l-istituzzjonijiet finanzjarji, dawk li wiegħbu appoġġaw ukoll dispożizzjoni li tiggarrantixxi d-disponibbiltà tal-flus kontanti, bħal obbligu fuq l-Istati Membri li jadottaw regoli biex jiżguraw aċċess suffiċjenti għall-flus kontanti u jirrapportaw dawn ir-regoli lill-Kummissjoni u lill-BĊE, f'każ ta' regolament tal-UE. Ir-riżultati kollha ġew analizzati u kkunsidrati fl-abbozzar tal-valutazzjoni tal-impatt u ta' din il-proposta.
- L-Istati Membri kellhom l-opportunità li jagħtu l-fehmiet tagħhom f'diversi laqgħat tal-Grupp ta' Esperti dwar l-Euro bħala Valuta Legali (Euro Legal Tender Expert Group, ELTEG). Id-diskussjonijiet kienu appoġġati minn konsultazzjonijiet immirati tal-Istati Membri, bl-użu ta' kwestjonarji. Id-diskussjonijiet tal-ELTEG ikkonfermaw l-eżistenza ta' incertezza legali rigward il-valuta legali tal-flus kontanti tal-euro u l-

applikazzjoni differenti tal-prinċipji tagħha fiż-żona tal-euro. L-ELTEG identifika firxa ta' kwistjonijiet ta' aċċettazzjoni u disponibbiltà ta' flus kontanti fil-prattika, u r-rapport finali tiegħu jinkludi sett ta' 25 prinċipju dwar il-valuta legali tal-flus kontanti li tqiesu fl-abbozzar ta' din il-proposta.

- Fis-7 ta' Novembru 2022, il-Kummissjoni organizzat konferenza ta' livell għoli dwar l-euro diġitali, li laqqgħet flimkien rappreżentanti mill-awtoritajiet nazzjonali u tal-UE, MPE, rappreżentanti mis-settur privat u mis-soċjetà ċivili u akkademiċi. L-implikazzjonijiet tal-euro diġitali għall-flus kontanti tal-euro tqajmu f'għadd ta' okkażjonijiet matul id-diskussjonijiet, u enfasizzaw prinċipalment li l-euro diġitali jikkomplementa l-flus kontanti.
- Matul il-proċess, il-BĊE kien involut mill-qrib f' diskussjonijiet fil-livell tekniku.

- **Ġbir u użu tal-għarfien espert**

Intużaw għadd ta' inputs u sorsi ta' għarfien espert fit-tnejn ta' din l-inizjattiva, inklużi dawn li ġejjin:

- Evidenza pprovduta permezz tad-diversi konsultazzjonijiet elenkati hawn fuq.
- Ir-rapport finali tal-ELTEG III¹⁰.
- Ir-rapport tal-2022 tal-Bord tal-Pagamenti bl-Imnut bl-Euro.
- Sfharrig u dokumenti ta' ħidma, dokumenti ta' ħidma tal-persunal u statistika tal-BĊE.
- Riċerka tal-Kummissjoni.

- **Valutazzjoni tal-impatt**

Din il-proposta hija akkumpanjata minn valutazzjoni tal-impatt, li giet ippreżentata għall-ewwel darba lill-Bord tal-Iskrutinju Regulatorju fl-14 ta' Ottubru 2022. Il-Bord tal-Iskrutinju Regulatorju hareġ opinjoni negattiva fit-18 ta' Novembru 2022. Il-valutazzjoni tal-impatt giet ippreżentata mill-ġdid lill-Bord tal-Iskrutinju Regulatorju fit-23 ta' Marzu 2023 u giet approvata fil-25 ta' April 2023. Filwaqt li tindirizza l-kummenti tal-Bord tal-Iskrutinju Regulatorju, il-valutazzjoni tal-impatt tiċċara r-rabta bejn l-inizjattiva dwar l-euro diġitali u dik dwar il-valuta legali tal-flus kontanti, tagħti dettalji dwar l-aspetti speċifiċi tal-inizjattiva dwar il-valuta legali tal-flus kontanti, u b'mod partikolari dwar l-aċċess għall-flus kontanti, u tagħti eżempju tas-sinifikat tal-kostijiet għall-banek ta' miżuri potenzjali tal-UE bħall-introduzzjoni mill-ġdid tal-ATMs.

Hemm żewġ aspetti ewlenin għall-valuta legali tal-flus kontanti: l-aċċettazzjoni tal-flus kontanti u l-aċċess għalihom. Fin-nuqqas ta' azzjoni fil-livell tal-UE, il-punt sa fejn il-flus kontanti jigu aċċettati mill-intrapriżi u l-kapaċità taċ-ċittadini u l-impriżi li jiksbu aċċess suffiċjenti għall-flus kontanti se jibqgħu subottimali u varjabbli madwar iż-żona tal-euro, minhabba n-nuqqas ta' applikazzjoni u interpretazzjoni komuni tal-kunċett ta' valuta legali.

L-aċċettazzjoni tal-flus kontanti hija trattata fil-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, u l-aspetti relatati mal-aċċettazzjoni tal-flus kontanti li huma koperti fis-sentenza tal-QĠUE huma kkodifikati u ċċarati f'din il-proposta. Dawn huma: aċċettazzjoni obbligatorja fil-prinċipju, b'valur nominali sħiħ, bil-poter li jinħelsu l-obbligi għall-ħlas. Il-

---

¹⁰ Ara r-rapport finali tal-[hames laqgħa tal-ELTEG III](#).

valutazzjoni tal-impatt tissuggerixxi wkoll li jenhtieg li jigu kkunsidrati kjarifiki aktar dettaljati dwar it-tifsira ta' valuta legali għall-proposta legali biex jigu żgurati l-valur miżjud u ċ-ċertezza legali, filwaqt li tiġi rispettata l-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea. Barra minn hekk, il-valutazzjoni tal-impatt tikkonkludi li jenhtieg li jsir monitoraġġ tal-livelli ta' aċċettazzjoni tal-flus kontanti, inkluża l-prevalenza ta' esklużjonijiet unilaterali *ex ante* tal-flus kontanti, u jenhtieg li jittiehdu miżuri jekk l-aċċettazzjoni tal-flus kontanti ma tkunx żgurata.

Billi dawn il-kwistjonijiet huma relatati mal-kamp ta' applikazzjoni, l-effetti u l-eċċezzjonijiet għall-aspetti ewlenin tal-kunċett ta' valuta legali li huma koperti fil-ġurisprudenza tal-Qorti, il-leġiżlazzjoni dwar dawn il-kwistjonijiet hija fil-biċċa l-kbira kwistjoni ta' kjarifika u kodifikazzjoni fl-interessi tal-koerenza u t-tfassil aħjar tal-liġijiet, bi ftit margni għall-għażla ta' politika.

Fir-rigward tal-aċċess għall-flus kontanti, hemm lok għal għażla ta' politika fir-rigward tan-natura u l-forma tal-azzjoni li għandha tittiehed, u għaldaqstant dawn l-aspetti huma analizzati f'kaxxi matul il-valutazzjoni tal-impatt. Sabiex il-flus kontanti jintużaw bħala mezz effettiv ta' pagament, jenhtieg li jiġi żgurat aċċess għal diversi servizzi ta' flus kontanti, b'mod partikolari għid ta' flus kontanti u depożiti ta' flus kontanti f'kontijiet ta' pagament ta' istituzzjonijiet ta' kreditu. Dawn is-servizzi jippermettu li l-flus kontanti jiċċirkolaw bejn atturi differenti fis-soċjetà.

Il-valutazzjoni tal-impatt identifikat sehem li qed jikber (bejn l-2016 u l-2019) ta' ċittadini li esprimew tħassib dwar l-aċċess għall-ATMs, u sitwazzjoni pjuttost eteroġenja u xi drabi problematika fir-rigward tal-aċċess għall-flus kontanti fost l-Istati Membri. Konsegwentement, hemm riskju li ma jkunx possibbli li jiġi żgurat li kulhadd fiż-żona tal-euro jkollu aċċess għal servizzi bażiċi fi flus kontanti b'kundizzjonijiet raġonevoli, b'mod partikolari l-prezz u d-distanza. Dan jista' jwassal għall-esklużjoni ta' gruppi vulnerabbli b'dipendenza fuq pagamenti fi flus kontanti, u għall-erożjoni u t-telf gradwali tal-effettività tal-istatus tal-flus kontanti bħala valuta legali, iżda wkoll bħala metodu possibbli ta' pagament ta' kontinġenza f'sitwazzjonijiet ta' kriżi. Barra minn hekk, jenhtieg li jiġi nnutat li l-flus kontanti jitqiesu minn haġna bħala metodu ta' pagament b'benefiċċji soċjali, li jipprovdi haġna ġenerali ċara tal-ispejjeż, bi gradi għoljin ta' faċilità tal-użu, veloċità, sikurezza u anonimità/privatezza fi kwistjonijiet finanzjarji.

Ġew identifikati żewġ opzjonijiet biex jiġi indirizzat l-aċċess għal kwistjonijiet ta' flus kontanti: 1) strument legali nonvinkolanti (eż. Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni), jew 2) obbligu legalment vinkolanti fuq l-Istati Membri fir-Regolament propost dwar il-valuta legali tal-flus kontanti li għandu jiġi implimentat mill-Istati Membri. L-għażla tal-ewwel opzjoni ma tippermettix interpretazzjoni uniformi tal-prinċipji ewlenin tal-valuta legali tal-flus kontanti. Dan jindirizza parzjalment biss l-oġettiv li jiġi żgurat aċċess suffiċjenti għall-flus kontanti u t-tolleranza ta' aċċess insuffiċjenti f'partijiet taż-żona tal-euro jista' jdgħajjef l-effettività tal-istatus ta' valuta legali tal-munita unika. Il-valutazzjoni tal-impatt tikkonkludi li l-opzjoni ppreferuta dwar l-aċċess għall-flus kontanti hija t-tieni opzjoni, li tiżgura l-koerenza fit-trattament regolatorju taż-żewġ forom tal-euro. Jenhtieg li l-Istati Membri jaħtru awtorità nazzjonali kompetenti waħda jew aktar b'setgħat regolatorji u ta' sorveljanza fuq l-attivitajiet tas-suq tal-industrija tal-flus kontanti, u li jenhtieg li jagħmlu monitoraġġ tal-aċċess għall-flus kontanti u għal servizzi ta' flus kontanti relatati. L-Istati Membri se jkollhom ir-responsabbiltà li jivvalutaw b'mod rigoruż xi jfisser aċċess suffiċjenti u effettiv fil-kuntest speċifiku għall-pajjiż tagħhom (jiġifieri filwaqt li jqisu wkoll id-domanda għal aċċess għall-flus kontanti), u x'livell ta' azzjoni trid tittiehed sabiex dan jiġi ggarantit. Il-Kummissjoni tkun tista' tanalizza jekk il-miżuri meħuda kinux jikkorrispondu għall-approċċ komuni tar-regolament u l-

valutazzjonijiet tal-Istati Membri tal-ħtiġijiet fit-territorju tagħhom. Fit-twettiq tal-analiżi tagħha, il-Kummissjoni tikkonsulta mal-Bank Ċentrali Ewropew. Għaldaqstant, din l-opzjoni tiżgura wkoll li l-istatus ta' valuta legali tal-flus kontanti tal-euro jkun protett b'mod effettiv u koerenti fiż-żona tal-euro kollha.

Billi l-Istati Membri jkollhom b'zonn jispeċifikaw aktar il-miżuri tagħhom li jieħdu biex jiżguraw aċċess għall-flus kontanti, jiddefinixxu l-istandards ġeografiċi suffiċjenti għar-rekwiżiti ta' aċċess għall-ATMs li jikkorrispondu għall-ħtiġijiet tal-popolazzjoni u l-ispeċifitajiet tal-livell ta' servizz tagħhom, u jivvalutaw liema fornituri ta' servizzi ta' pagament jaqgħu fi ħdan ir-rekwiżiti u r-rakkomandazzjonijiet tal-aċċess, l-implikazzjonijiet possibbli tal-kostijiet jiġu ddeterminati mill-ħtiġijiet prattiċi u d-deċiżjonijiet korrispondenti tal-Istati Membri. Jekk l-aċċess għall-flus kontanti jibqa' suffiċjenti fi Stat Membru, ma jkunux meħtieġa miżuri f'dak l-Istat Membru u għalhekk ma jkunx hemm kostijiet addizzjonali fuq il-banek. Fl-Istati Membri fejn l-aċċess għall-flus kontanti diġà ddeterjora b'mod sinifikanti jista' jkun hemm kostijiet għall-banek assoċjati mar-restawr ta' livell suffiċjenti ta' aċċess għall-flus kontanti, iżda l-firxa ta' dawn il-kostijiet tkun tiddependi fuq id-deċiżjonijiet tal-awtoritajiet nazzjonali dwar il-livelli suffiċjenti u effettivi ta' aċċess, anki fil-każ li l-Kummissjoni tadotta att ta' implimentazzjoni. Ir-Regolament tal-UE bħala tali ma jimponix direttament kostijiet fuq il-banek jew il-bejjieġha bl-imnut.

Din il-proposta mhijiex mistennija jkollha xi impatt ambjentali, u hija konsistenti mal-Liġi Ewropea dwar il-Klima. Kif deskritt hawn fuq, il-proposta hija mistennija li jkollha impatt soċjali pożittiv, billi ssahha l-inklużjoni soċjali ta' gruppi vulnerabbli li għandhom it-tendenza li jkunu aktar dipendenti fuq il-flus kontanti jew li jiġu esklużi mill-użu ta' mezzi elettronici ta' pagament.

- **Idoneità regolatorja u simplifikazzjoni**

Din l-inizjattiva mhijiex inizjattiva REFIT. Ma hija bbażata fuq l-ebda evalwazzjoni ta' Regolament eżistenti.

Din l-inizjattiva se tkun fil-biċċa l-kbira newtrali minn perspettiva ta' "one-in one-out". Bħalissa ma hemm l-ebda leġiżlazzjoni tal-UE dwar il-valuta legali tal-flus kontanti, u għalhekk ma hemm l-ebda kost amministrattiv eżistenti li jista' jiġi ffrankat f'dan il-qasam.

Din l-inizjattiva ma timponi l-ebda kost amministrattiv ġdid u sinifikanti, jiġifieri rekwiżiti speċifiċi ta' tikkettar, rapportar jew regjistrazzjoni, li jeħtieġ li jiġu kkompensati bi ffrankar tal-kostijiet xi mkien iehor.

- **Drittijiet fundamentali**

L-inizjattiva hija konsistenti mad-drittijiet fundamentali. Tirrispetta d-drittijiet fundamentali għal-libertà ta' intrapriża (minquxa fl-Artikolu 16 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea) u d-dritt fundamentali tal-protezzjoni tal-konsumatur (l-Artikolu 38).

Fir-rigward ta' drittijiet fundamentali rilevanti ohra, il-limitazzjonijiet possibbli li jirriżultaw minn dan ir-Regolament huma ġġustifikati minn objettivi ta' interess ġenerali, jirrispettaw l-essenza tagħhom u jikkonformaw mal-prinċipju tal-proporzjonalità.

4. IMPLIKAZZJONIJIET BAĠITARJI

Dan ir-Regolament ma għandu l-ebda implikazzjoni għall-baġit.

5. ELEMENTI OHRA

- **Pjanijiet ta' implimentazzjoni u arrangamenti dwar il-monitoraġġ, l-
evalwazzjoni u r-rapportar**

Il-proposta tinkludi pjan ġenerali għall-monitoraġġ u r-rieżami tal-impatt tar-Regolament. Il-Kummissjoni se tkun meħtieġa twestaq rieżami dwar l-operat u l-effetti ta' dan ir-Regolament u tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, f'konformità mal-Linji Gwida tal-Kummissjoni għal Regolamentazzjoni Aħjar. Jenħtieġ li l-Istati Membri jipprovdu l-informazzjoni meħtieġa lill-Kummissjoni għat-tnejjja ta' dak ir-rapport.

- **Spjegazzjoni fid-dettall tad-dispożizzjonijiet speċifiċi tal-proposta**

Suġġett u kamp ta' applikazzjoni (l-Artikoli 1 u 2)

Il-proposta tipprevedi regoli dettaljati dwar il-kamp ta' applikazzjoni u l-effetti tal-valuta legali tal-flus kontanti u dwar l-aċċess għall-karti tal-flus u l-muniti tal-euro. Ir-regoli jirregolaw is-saldu tad-djun pekunarji sa fejn dawn għandhom jiġu saldati fi flus kontanti, meta jeżisti obbligu għall-ħlas. Il-proposta tinkludi wkoll regoli dwar eżenzjonijiet ammissibbli, regoli għall-monitoraġġ tal-aċċettazzjoni tal-flus kontanti u b'mod partikolari l-prevalenza ta' esklużjonijiet unilaterali *ex ante* tal-flus kontanti fiż-żona tal-euro, u dispożizzjoni biex jiġi żgurat aċċess effettiv għall-flus kontanti.

Definizzjoni ta' valuta legali u eċċezzjonijiet (l-Artikoli 4, 5 u 6)

Il-proposta tistabbilixxi, għall-ewwel darba fil-leġiżlazzjoni sekondarja, definizzjoni u regolamentazzjoni ta' valuta legali għall-flus kontanti. Sa dan iż-żmien, il-“valuta legali” hija definita biss fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni tal-2010 u fil-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja fil-Kawżi Magħquda C-422/19 u C-423/19, li tinterpreta l-kunċett ta' valuta legali li jinsab fl-Artikolu 128(1) TFUE għall-karti tal-flus tal-euro. F'konformità ma' dik il-ġurisprudenza, l-Artikolu 4 jiddefinixxi l-valuta legali tal-flus kontanti bħala li tinvolvi aċċettazzjoni obligatorja, b'valur nominali sħiħ, bil-poter li jinheles l-obbligu għall-ħlas. Benefiċjarju ma għandux jirrifjuta flus kontanti tal-euro offruti bi ħlas sakemm il-partijiet ma jkunux qablu dwar mezz differenti ta' pagament jew tapplika eċċezzjoni.

L-Artikolu 5 jistabbilixxi l-kundizzjonijiet li taħthom rifjut li jiġu aċċettati flus kontanti tal-euro jkun legalment possibbli; tali rifjut irid isir *in bona fide*, ikun ibbażat fuq raġunijiet legittimi, u jkun konformi mal-prinċipju ta' proporzjonalità fid-dawl taċ-ċirkostanzi konkreti li fihom għandu jsir ħlas. L-oneru tal-prova li dawn il-kundizzjonijiet huma ssodisfati għal tali eċċezzjonijiet ċirkostanzjali ta' *bona fide* jaqa' fuq il-benefiċjarju. L-Artikolu 5 jistabbilixxi żewġ raġunijiet legittimi li għalihom il-flus kontanti tal-euro jistgħu jiġu rrifjutati fuq dik il-bażi f'lista mhux eżawrjenti, jiġifieri s-sejha għal offerti ta' karti tal-flus li l-valur tagħhom ikun manifestament sproorzjonat għall-valur tal-ammont li għandu jiġi saldat, u f'każijiet eċċezzjonali fejn, fiż-żmien rilevanti, l-intrapriża ma jkollha l-ebda bidla disponibbli jew jekk l-intrapriża ma jkollhiex biżżejjed bidla disponibbli b'riżultat ta' dak il-pagament biex twestaq it-tranzazzjonijiet normali tagħha.

L-Artikolu 6 jagħti s-setgħa lill-Kummissjoni li tadotta eċċezzjonijiet addizzjonali ta' natura ta' liġi monetarja għall-prinċipju ta' aċċettazzjoni obligatorja permezz ta' atti delegati. Jenħtieġ li dawn l-eċċezzjonijiet ikunu ġustifikati u proporzjonati, jenħtieġ li ma jimminawx l-effettività tal-istatus ta' valuta legali tal-flus kontanti tal-euro, u jenħtieġ li jkunu permessi biss sakemm ikunu disponibbli mezzi oħra għall-pagament ta' djun monetarji.

Aċċettazzjoni ta' pagamenti fi flus kontanti (l-Artikolu 7)

L-Artikolu 7 għandu l-għan li jiżgura li l-prinċipju tal-valuta legali fundamentali tal-aċċettazzjoni obligatorja ma jiġix imminat minn livelli mifruxa ta' nuqqas ta' aċċettazzjoni ta' flus kontanti permezz tal-esklużjoni unilaterali u *ex ante* tal-flus kontanti mill-intrapriżi.

L-Istati Membri jkollhom l-obbligu li jagħmlu monitoraġġ tal-livell ta' esklużjonijiet unilaterali *ex ante* tal-pagamenti fi flus kontanti u li jiżguraw l-aċċettazzjoni ta' flus kontanti li jissodisfaw il-prinċipju tal-aċċettazzjoni obligatorja tal-flus kontanti kif deskritt fl-Artikolu 4. L-Istati Membri jkollhom jirrapportaw il-valutazzjoni tagħhom kull sena lill-Kummissjoni u lill-Bank Ċentrali Ewropew. Jekk il-livelli ta' nuqqas ta' aċċettazzjoni tal-flus kontanti jitqiesu li jimminaw l-aċċettazzjoni obligatorja tal-karti tal-flus u l-muniti tal-euro, l-Istati Membri jkollhom bżonn jieħdu miżuri ta' rimedju.

Aċċess għall-flus kontanti (l-Artikolu 8)

L-Artikolu 8 jistabbilixxi l-obbligu fuq l-Istati Membri li jiżguraw aċċess suffiċjenti u effettiv għall-flus kontanti fit-territorju kollu tagħhom, fir-reġjuni kollha tagħhom, inklużi ż-żoni urbani u mhux urbani. Dan huwa meħtieġ biex tiġi ssalvagwardjata l-effettività tal-valuta legali tal-flus kontanti tal-euro fil-prattika.

L-Istati Membri jkollhom l-obbligu li jagħmlu monitoraġġ tal-aċċess għall-flus kontanti. Iridu wkoll jivvalutaw is-sitwazzjoni fit-territorju tagħhom u jirrapportaw il-valutazzjoni tagħhom kull sena lill-Kummissjoni u lill-Bank Ċentrali Ewropew. Jekk ma jiġix żgurati aċċess suffiċjenti u effettiv għall-flus kontanti, l-Istati Membri jkollhom bżonn jieħdu miżuri ta' rimedju.

Aspetti proċedurali (l-Artikolu 9)

Dan l-Artikolu għandu l-għan li jistabbilixxi l-aspetti proċedurali sabiex jiġu implimentati b'mod effettiv l-obbligi stabbiliti fl-Artikoli 7 u 8. F'dan ir-rigward, l-Istati Membri kollha huma meħtieġa jaħtru awtorità nazzjonali kompetenti waħda jew aktar, li jkollhom is-setgħat amministrattivi u regolatorji meħtieġa fir-rigward tal-aċċettazzjoni tal-pagamenti fi flus kontanti u l-aċċess għall-flus kontanti.

L-awtoritajiet nazzjonali kompetenti mahtura jkun intitolati jivvalutaw jekk il-prinċipju tal-aċċettazzjoni obligatorja tal-flus kontanti huwiex imminat minn livelli mifruxa ta' nuqqas ta' aċċettazzjoni ta' flus kontanti permezz tal-esklużjoni unilaterali u *ex ante* tal-flus kontanti mill-intrapriżi, u jekk l-aċċess għall-flus kontanti huwiex suffiċjenti u effettiv fit-territorji tal-Istati Membri. Il-valutazzjoni se tkun ibbażata fuq sett ta' indikaturi komuni adottati mill-Kummissjoni permezz ta' atti ta' implimentazzjoni. Dik il-valutazzjoni tiġi rrapportata lill-Kummissjoni kif previst fl-Artikolu 13. Jekk l-Istati Membri jieħdu miżuri ta' rimedju rigward l-obbligi tagħhom stabbiliti fl-Artikoli 7 u 8, daww il-miżuri ta' rimedju jkollhom jiġu indikati fir-rapport annwali. L-Istati Membri ma jkunux meħtieġa jadottaw miżuri ta' implimentazzjoni jekk il-valutazzjoni tagħhom turi li l-prinċipju tal-aċċettazzjoni obligatorja tal-flus kontanti ma jiġix imminat minn livelli mifruxa ta' nuqqas ta' aċċettazzjoni ta' flus kontanti permezz tal-esklużjoni unilaterali u *ex ante* tal-flus kontanti mill-intrapriżi, u jekk jiġi żgurati aċċess suffiċjenti u effettiv għall-flus kontanti fit-territorju tagħhom.

Madankollu, meta l-azzjonijiet ta' Stat Membru jidhru insuffiċjenti jew jekk il-Kummissjoni tqis li l-aċċettazzjoni ta' pagamenti fi flus kontanti u/jew aċċess suffiċjenti u effettiv għall-flus kontanti fi Stat Membru ma jkunux konformi mal-obbligi stabbiliti fl-Artikoli 7 u 8 minkejja s-sejbiet tar-rapport annwali, il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti ta' implimentazzjoni li jipprevedu miżuri adegwati u proporzjonati li jenħtieġ li jiġu adottati mill-Istat Membru kkonċernat.

Atti delegati u ta' implimentazzjoni (l-Artikoli 10, 11)

Il-Kummissjoni se jkollha s-setgħa li tadotta atti delegati. L-Artikolu 10 jiċċara l-proċedura li għandha tiġi segwita meta jiġu adottati atti delegati, stipulata fl-Artikolu 6.

L-Artikolu 11 jindika li l-Kummissjoni għandha tkun assistita minn kumitat fir-rigward tal-proċedura tal-att ta' implimentazzjoni stipulata fl-Artikolu 9.

Penali (l-Artikolu 12)

Sabiex jiġi żgurat li d-dispożizzjonijiet tar-Regolament jiġu infurzati, filwaqt li l-Istati Membri jingħataw livell ta' flessibbiltà dwar in-natura tal-penali applikabbli, l-Artikolu 12 jipprevedi li l-Istati Membri jistabbilixxu regoli dwar il-penali applikabbli għall-ksur tar-Regolament.

Rapportar (l-Artikolu 13)

L-Artikolu 13 jipprevedi li kull Stat Membru jippreżenta rapport annwali lill-Kummissjoni u lill-BĊE dwar l-eċċezzjonijiet għall-aċċettazzjoni obbligatorja u l-applikazzjoni tagħhom, dwar *data* dettaljata u analiżi tas-sitwazzjoni fl-Istat Membru fir-rigward tal-aċċess għall-flus kontanti u l-aċċettazzjoni tal-flus kontanti, u l-miżuri ta' rimedju li għandhom jittiehdu skont l-Artikoli 7 u 8, u dwar il-penali implimentati.

Rimedji (l-Artikolu 14)

L-Artikolu 14 jirrikjedi li l-Istati Membri jinfurmaw lill-persuni fiżiċi u lill-intrapriżi dwar il-mezzi u r-rimedji li jkollhom sabiex iressqu lmenti quddiem l-awtoritajiet kompetenti dwar każijiet ta' rifjut illegali ta' aċċettazzjoni ta' flus kontanti u aċċess insuffiċjenti għall-flus kontanti.

Interazzjoni bejn il-karti tal-flus u l-muniti tal-euro u l-euro diġitali (Artikolu 15)

L-Artikolu 15 jirrikjedi l-konvertibbiltà tal-flus kontanti u tal-euro diġitali f'xulxin b'rata tal-kambju indaqs, u biex jiġi evitat kull dubju jagħti lill-pagatur id-dritt li jagħzel li jhallas fi flus kontanti jew f'euro diġitali meta l-aċċettazzjoni obbligatorja tat-tnejn li huma tapplika f'konformità ma' dan ir-Regolament, inkluż b'mod partikolari dawk id-dispożizzjonijiet li jaffettwaw l-aċċettazzjoni obbligatorja (jiġifieri l-Artikoli 4, 5, 6 u 7), kif ukoll mar-Regolament dwar l-euro diġitali.

Rieżami (l-Artikolu 16)

L-Artikolu 16 jipprevedi li l-Kummissjoni twettaq rieżami tar-Regolament ħames snin wara d-dhul fis-seħh tiegħu u tirrapporta lill-Parlament u lill-Kunsill. Jenhtieg li l-Istati Membri jipprovdu lill-Kummissjoni l-informazzjoni meħtieġa għat-tnejn ta' dan ir-rapport.

Dhul fis-seħh (l-Artikolu 17)

Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-seħh fl-għoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tiegħu f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Proposta għal

REGOLAMENT TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

dwar il-valuta legali tal-karti tal-flus u tal-muniti tal-euro

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b' mod partikolari l-Artikolu 133 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Bank Ċentrali Ewropew,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura leġislattiva ordinarja,

Billi:

- (1) Skont l-Artikolu 3(1), il-punt (c), tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE), l-Unjoni għandha kompetenza esklużiva fir-rigward tal-politika monetarja għall-Istati Membri li l-munita tagħhom hija l-euro.
- (2) Skont l-Artikolu 128(1) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea u l-Artikolu 10 tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 974/98¹¹, il-karti tal-flus tal-euro għandhom ikunu l-uniċi karti tal-flus li għandhom l-istatus ta' valuta legali fl-Istati Membri li l-munita tagħhom hija l-euro. Skont l-Artikolu 11 tar-Regolament (KE) Nru 974/98, il-muniti tal-euro għandhom ikunu l-uniċi muniti li għandhom l-istatus ta' valuta legali fl-Istati Membri li l-munita tagħhom hija l-euro.
- (3) Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-ambitu u l-effetti tal-valuta legali tal-karti tal-flus u l-muniti tal-euro¹² tippredvi definizzjoni komuni ta' valuta legali tal-karti tal-flus u l-muniti tal-euro.
- (4) Fis-sentenza tas-26 ta' Jannar 2021¹³, il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea ċċarat li l-kunċett ta' "valuta legali" msemmi fl-Artikolu 128(1) TFUE huwa kunċett tad-dritt tal-Unjoni li jrid jingħata interpretazzjoni awtonoma u uniformi fl-Unjoni Ewropea kollha¹⁴. It-tieni nett, il-Qorti ddeċidiet li l-kunċett ta' "valuta legali" ta' mezz ta' pagament iddenominat f'unità ta' munita jfisser li "dan il-mezz ta' h̄las ġeneralment

¹¹ Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 974/98 tat-3 ta' Mejju 1998 dwar l-introduzzjoni tal-euro (ĠU L 139, 11.5.1998, p. 1).

¹² ĠU L 83, 30.3.2010, p. 70.

¹³ Ara s-sentenza tas-26 ta' Jannar 2021 fil-Kawzi Magħquda C-422/19 u C-423/19, *Hessischer Rundfunk*, EU:C:2021:63

¹⁴ Ara s-sentenza tas-26 ta' Jannar 2021 fil-Kawzi Magħquda C-422/19 u C-423/19, *Hessischer Rundfunk*, EU:C:2021:63, il-punt 45.

ma jistax jiġi rrifjutat bħala hłas ta' dejn iddenominat fl-istess unità monetarja, għall-valur nominali tiegħu, u mingħajr hłasijiet żejda għall-pagatur, b'effett liberatorju"¹⁵. It-tielet nett, il-Qorti ddikjarat li obbligu ta' aċċettazzjoni tal-karti tal-flus u l-muniti f'euro jista', bħala prinċipju, jiġi ristrett mill-Istati Membri li l-munita tagħhom hija l-euro fid-dawl ta' raġunijiet ta' interess pubbliku u skont il-kompetenzi tagħhom barra mill-qasam tad-dritt u tal-politika monetarja u ta' kompetenzi esklużivi oħra tal-Unjoni, sakemm dawn ir-restrizzjonijiet ikunu gġustifikati minn objettiv ta' interess pubbliku u jkunu proporzjonati għalih¹⁶.

- (5) L-aċċettazzjoni tal-karti tal-flus u tal-muniti tal-euro offruti bħala mezz ta' pagament tista' eċċezzjonalment tiġi rrifjutata jekk ir-rifjut isir *in bona fide*, abbażi ta' raġunijiet legittimi u ċirkustanzi konkreti, li jmorru lil hinn mill-kontroll tal-benefiċjarju, u jekk ir-rifjut ikun proporzjonat. Pereżempju, ir-rifjut jista' jiġi gġustifikat jekk għas-saldu ta' dejn monetarju l-karta tal-flus tal-euro offruta tkun sproporzjonata meta mqabbla mal-ammont dovut lill-benefiċjarju, bħall-offerta ta' mitejn karta tal-flus tal-euro għas-saldu ta' dejn ta' inqas minn hames euro. F'konformità mar-Regolament tal-Kunsill 974/98, bl-eċċezzjoni tal-awtorità tal-ħruġ u ta' daww il-persuni maħtura speċifikament bil-legiżlazzjoni nazzjonali tal-Istat Membru emittenti, jenħtieġ li l-ebda parti ma tkun obligata li taċċetta iktar minn 50 munita f'pagament wieħed.
- (6) Sabiex jiġi żgurat li l-prinċipju tal-aċċettazzjoni obligatorja tal-pagamenti fil-karti tal-flus u l-muniti tal-euro ma jiġix imminat b'mod effettiv minn rifjuti mifruxa u strutturali ta' pagamenti fi flus kontanti, huwa meħtieġ li l-Istati Membri jagħmlu monitoraġġ tal-livell ta' esklużjonijiet unilaterali *ex ante* tal-pagamenti fi flus kontanti meta t-tranzazzjonijiet jitwettqu f'bini fiżiku. Għaldaqstant, jenħtieġ li l-Istati Membri jagħmlu monitoraġġ regolari tal-livell ta' esklużjonijiet unilaterali *ex ante* tal-pagamenti fi flus kontanti meta l-pagamenti jsiru f'bini fiżiku fit-territorju kollu tagħhom, fir-regjuni differenti kollha tagħhom, inklużi ż-żoni urbani u mhux urbani, abbażi ta' indikaturi komuni li jippermettu tqabbil bejn l-Istati Membri. Jekk fid-dawl tal-valutazzjoni tagħhom, l-aċċettazzjoni ta' pagamenti fi flus kontanti tkun żgurata fit-territorju tagħhom, l-Istati Membri ma jkollhomx bżonn jadottaw miżuri speċifiċi fir-rigward tal-obbligu rispettiv tagħhom. Madankollu, jeħtieġ li jkomplu jagħmlu monitoraġġ tas-sitwazzjoni. Jekk Stat Membru jikkonkludi li esklużjonijiet unilaterali *ex ante* tal-flus kontanti jimminaw l-aċċettazzjoni obligatorja ta' pagamenti f'karti tal-flus u muniti tal-euro fit-territorju kollu tiegħu jew parti minnu, jenħtieġ li dak l-Istat Membru jieħu miżuri effettivi u proporzjonati biex jirrimedja s-sitwazzjoni, bħal projbizzjoni jew restrizzjonijiet fuq esklużjonijiet unilaterali *ex ante* tal-flus kontanti fit-territorju kollu tiegħu jew f'partijiet minnu, pereżempju f'żoni rurali, jew f'ċerti setturi li huma meqjusa essenzjali bħal uffiċċji postali, supermarkets, spiżeriji jew kura tas-saħħa, jew għal ċerti tipi ta' pagamenti li jitqiesu essenzjali.
- (7) Bil-ħsieb ta' implimentazzjoni effettiva tal-obbligu tagħhom li jiżguraw aċċess suffiċjenti u effettiv għall-flus kontanti, jenħtieġ li l-Istati Membri jagħmlu monitoraġġ regolari tal-livell ta' aċċess għall-flus kontanti fit-territorju kollu tagħhom, fir-regjuni differenti kollha tagħhom, inklużi ż-żoni urbani u mhux urbani, abbażi ta' indikaturi komuni li jippermettu tqabbil bejn l-Istati Membri. L-indikaturi komuni jistgħu jinkludu fatturi li jaffettwaw l-aċċess għall-flus kontanti, bħad-densità tal-punti ta'

¹⁵ Ara s-sentenza tas-26 ta' Jannar 2021 fil-Kawzi Magħquda C-422/19 u C-423/19, *Hessischer Rundfunk*, EU:C:2021:63, il-punt 46.

¹⁶ Ara s-sentenza tas-26 ta' Jannar 2021 fil-Kawzi Magħquda C-422/19 u C-423/19, *Hessischer Rundfunk*, EU:C:2021:63, il-punti 67 u 68.

aċċess għall-flus kontanti fir-rigward tal-popolazzjoni, il-kundizzjonijiet ta' għbid u depożitu, inklużi t-tariffi, l-eżistenza ta' networks differenti b'modalitajiet ta' aċċess differenti għall-klijenti, varjazzjonijiet soċjoekonomiċi u bejn żoni urbani u rurali, u diffikultajiet ta' aċċess għal ċerti gruppi tal-popolazzjoni. Jekk fid-dawl tal-valutazzjoni tagħhom, l-aċċess għall-flus kontanti jitqies suffiċjenti u effettiv fit-territorju tagħhom, l-Istati Membri ma jkollhomx bżonn jadottaw miżuri speċifiċi fir-rigward tal-obbligu rispettiv tagħhom. Madankollu, jeħtieg li jkomplu jagħmlu monitoraġġ tas-sitwazzjoni. Jekk Stat Membru jikkonkludi li l-aċċess għall-flus kontanti ma jkunx suffiċjenti u effettiv fit-territorju kollu tiegħu jew f'parti minnu, jew jinsab f'riskju li jiddeterjora fin-nuqqas ta' azzjoni, jenħtieg li jittieħdu miżuri ta' rimedju xierqa biex tiġi rimedjata s-sitwazzjoni, bħal rekwiżiti ta' aċċess ġeografiku fuq il-fornituri ta' servizzi ta' pagament li jipprovdu servizzi ta' għbid ta' flus kontanti biex iżommu servizzi ta' flus kontanti f'għadd suffiċjenti tal-uffiċċji tal-fergħat tagħhom fejn iwettqu negozju, jew permezz ta' aġent maħtur għal istituzzjonijiet ta' kreditu online biss, jew iżommu densità suffiċjenti ta' kaxxiera awtomatiċi (ATMs) fejn iwettqu negozju b'kont meħud ta' firxa ġeografika tajba fir-rigward tal-popolazzjoni, filwaqt li jitqies ukoll l-ippuljar possibbli ta' ATMs. Miżuri oħra ta' rimedju jistgħu jinkludu rakkomandazzjonijiet indirizzati lil istituzzjonijiet mhux tal-kreditu, bħal operaturi tal-ATMs indipendenti, bejjiegħa bl-imnut jew ufficiċji postali, li jinkoraġġixxu li jikkomplementaw is-servizzi tal-flus kontanti tal-banek.

- (8) Jenħtieg li l-Kummissjoni tingħata s-setgħa li tadotta atti ta' implimentazzjoni dwar sett ta' indikaturi komuni ta' applikazzjoni ġenerali fiż-żona tal-euro, li jippermettu li l-Istati Membri jagħmlu monitoraġġ u jivvalutaw b'mod effettiv l-aċċettazzjoni tal-pagamenti fi flus kontanti u l-aċċess għall-flus kontanti fit-territorju kollu tagħhom, fir-reġjuni differenti kollha tagħhom, inklużi ż-żoni urbani u mhux urbani. Fid-dawl tat-tnejn ta' tali atti ta' implimentazzjoni, jenħtieg li l-Kummissjoni tikkonsulta lill-Bank Ċentrali Ewropew.
- (9) Jenħtieg li l-Kummissjoni tingħata s-setgħa li tadotta atti ta' implimentazzjoni indirizzati lil Stat Membru speċifiku meta l-miżuri proposti minn dak l-Istat Membru jidhru insuffiċjenti jew f'każijiet fejn, minkejja s-sejbiet tar-rapport annwali mibgħut minn dak l-Istat Membru, l-esklużjonijiet unilaterali *ex ante* tal-flus kontanti jkun qed jimminaw il-prinċipju tal-aċċettazzjoni obligatorja ta' pagamenti f'karti tal-flus u muniti tal-euro u/jew fejn l-aċċess għall-flus kontanti ma jkunx suffiċjenti u effettiv. Tali atti ta' implimentazzjoni jista' jirrikjedi li l-Istat Membru kkonċernat jieħu miżuri bħal dawk deskritti fil-premessi 7 u 8, jew miżuri li tqiesu effettivi fi Stati Membri oħra biex jiġi żgurat li l-prinċipji ta' aċċettazzjoni obligatorja ta' pagamenti fi flus kontanti jew aċċess suffiċjenti u effettiv għall-flus kontanti ma jiġux imminati.
- (10) F'konformità mal-prinċipju tal-kooperazzjoni leali, jenħtieg li l-Kummissjoni, il-Bank Ċentrali Ewropew u l-awtoritajiet nazzjonali kompetenti maħtura bis-setgħat meħtieġa fir-rigward tal-aċċettazzjoni ta' pagamenti fi flus kontanti u l-aċċess għall-flus kontanti, u fuq l-attivitajiet tas-suq relatati mal-flus kontanti tal-industrija tal-flus kontanti jikkollaboraw mill-qrib dwar kwistjonijiet relatati mal-aċċettazzjoni ta' pagamenti fi flus kontanti u l-aċċess għall-flus kontanti. Jenħtieg li djalogu regolari fost dawn l-istituzzjonijiet u l-awtoritajiet, ibbażat b'mod partikolari fuq ir-rapporti annwali tal-Istati Membri lill-Kummissjoni u lill-Bank Ċentrali Ewropew, ikollu l-għan li jidentifika każijiet ta' esklużjonijiet unilaterali *ex ante* mifruxa tal-flus kontanti u aċċess inadegwat għal flus kontanti f'territorji jew reġjuni nazzjonali speċifiċi. Ikollu l-għan ukoll li jfassal u jadotta miżuri ta' rimedju li jenħtieg li l-Istati Membri jadottaw

bħala mezz biex jikkonformaw mal-obbligi tagħhom biex jiżguraw l-aċċettazzjoni tal-flus kontanti u aċċess suffiċjenti u effettiv għall-flus kontanti.

- (11) Sabiex jiġi żgurat li eċċezzjonijiet addizzjonali għall-aċċettazzjoni obligatorja tal-flus kontanti tal-euro jistgħu jiġu introdotti fi stadju aktar tard jekk ikunu meħtieġa, jenħtieġ li l-Kummissjoni tiġi ddelegata s-setgħa li tadotta atti f'konformità mal-Artikolu 290 TFUE biex tissupplimenta dan ir-Regolament billi tintroduċi eċċezzjonijiet addizzjonali għall-prinċipju ta' aċċettazzjoni obligatorja għaż-żona tal-euro kollha kemm hi. Il-Kummissjoni tista' tadotta eċċezzjonijiet addizzjonali bħal dawn biss jekk ikunu meħtieġa, proporzjonati għall-għan tagħhom, u jippreservaw l-effettività tal-istatus ta' valuta legali tal-flus kontanti tal-euro. Jenħtieġ li s-setgħa li l-Kummissjoni tadotta atti delegati għall-introduzzjoni ta' eċċezzjonijiet addizzjonali għall-aċċettazzjoni obligatorja tal-aċċettazzjoni tal-flus kontanti tal-euro tkun mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà li l-Istati Membri, skont is-setgħat tagħhom stess f'oqma ta' kompetenza kondiviża, jadottaw leġislazzjoni nazzjonali li tintroduċi eċċezzjonijiet għall-aċċettazzjoni obligatorja li tirriżulta mill-istatus ta' valuta legali f'konformità mal-kundizzjonijiet stabbiliti mill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea fis-sentenza fil-Kawżi Magħquda C-422/19 u C-423/19. Huwa partikolarment importanti li l-Kummissjoni ttwettaq konsultazzjonijiet xierqa matul ix-xogħol tagħha ta' thejjija, ukoll fil-livell ta' esperti, u li daww il-konsultazzjonijiet jiġu mwettqa f'konformità mal-prinċipji stipulati fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Ahjar tal-Liġijiet. B'mod partikolari, biex tiġi żgurata parteċipazzjoni ugwali fit-thejjija ta' atti delegati, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jirċievu d-dokumenti kollha fl-istess ħin li jirċevuhom l-esperti tal-Istati Membri, u l-esperti tagħhom ikollhom aċċess sistematiku għal-laqqgħat tal-gruppi tal-esperti tal-Kummissjoni li jittrattaw it-thejjija ta' atti delegati.
- (12) Sabiex jiġu żgurati kundizzjonijiet uniformi għad-dispożizzjonijiet dwar l-aċċettazzjoni ta' pagamenti fi flus kontanti u aċċess suffiċjenti u effettiv għall-flus kontanti, jenħtieġ li l-Kummissjoni tingħata setgħat ta' implimentazzjoni. Jenħtieġ li daww is-setgħat ikunu eżerċitati f'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁷. Jenħtieġ li l-proċedura konsultattiva tintuża għall-adozzjoni tal-atti ta' implimentazzjoni dwar l-aċċettazzjoni tal-flus kontanti u l-aċċess għalihom billi dawn jikkonċernaw miżuri b'impatt baxx, jiġifieri indikaturi għall-monitoraġġ tal-aċċettazzjoni tal-flus kontanti u l-aċċess għalihom, jew atti indirizzati lil Stati Membri individwali li f'ċerti ċirkustanzi jista' jkollhom bżonn jadottaw miżuri xierqa li jirriflettu l-ispeċifitàjiet tat-territorji, ir-reġjuni u ż-żoni urbani nazzjonali tagħhom, f'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill.
- (13) Dan ir-Regolament jiżgura rispett sħiħ għad-dritt fundamentali tal-libertà ta' intrapriża u d-dritt fundamentali tal-protezzjoni tal-konsumatur minquxa fl-Artikoli 16 u 38 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea rispettivament. Dan ir-Regolament jikkonċerna l-metodu ta' pagament ippreferut tal-munita li għandha status ta' valuta legali, li ċ-ċittadini jistgħu legittimament jagħzlu għas-saldu tad-djun tagħhom. B'hekk, il-miżuri f'dan ir-Regolament jikkonċernaw biss il-mod kif l-intrapriži jirċievu l-pagamenti. Għaldaqstant, l-interferenza ma' dawn id-drittijiet fundamentali hija indiretta u limitata ħafna. Dan huwa gġustifikat mill-objettiv ta'

¹⁷ ĠU L 55, 28.2.2011, p. 13.

interess generali li tiġi żgurata l-effettività tal-valuta legali, u huwa proporzjonat għal dan l-objettiv.

- (14) Is-sehem tal-pagamenti fi flus kontanti meta mqabbel mal-pagamenti elettronici huwa oġġa għal ċerti gruppi vulnerabli inklużi gruppi ta' età akbar, persuni b'diżabilità, u persuni b'hiliet diġitali limitati u livelli ta' introjtu aktar baxxi. Din il-proposta hija konsistenti mal-Att Ewropew dwar l-Aċċessibilità¹⁸, li jkopri l-kaxxiera awtomatiċi (ATMs). Barra minn hekk, persuni esklużi finanzjarjament, bħall-persuni mingħajr bank, dawk li jfittxu ažił u l-migranti, li jistgħu ma jkunux jistgħu jew ma jkunux lesti li jużaw mezzi ta' pagament ipprovduti mis-settur privat, jiddependu fuq il-flus kontanti bħala l-metodu ta' pagament tagħhom. Il-flus kontanti jitqiesu li jipprovdu ħarsa generali ċara tal-ispejjeż, bi gradi għoljin ta' faċilità tal-użu, veloċità, sikurezza u privatezza. Dawn il-gruppi vulnerabli huma aktar f'riskju li jtilfu l-aċċess tagħhom għal metodu ta' pagament jekk l-aċċess tagħhom għall-flus kontanti jiddeterjora. B'hekk, dan ir-Regolament ikollu l-għan li jippreserva l-inklużjoni finanzjarja ta' gruppi vulnerabli b'dipendenza fuq il-pagamenti fi flus kontanti billi jiżgura li kulhadd fiż-żona tal-euro jkun liberu li jagħżel il-metodu ta' pagament ippreferut u jkollu aċċess għal servizzi bażiċi ta' flus kontanti, filwaqt li jappoġġa lill-Istati Membri biex ikomplu bl-isforzi ta' politika tagħhom biex jippromwovu l-inklużjoni finanzjarja diġitali, pereżempju permezz ta' miżuri li għandhom l-għan li jżidu l-litteriżmu finanzjarju u speċifikament tal-finanzi diġitali fis-sistemi tal-edukazzjoni u t-taħriġ, kif ukoll biex jindirizzaw il-lakuni fl-infrastruttura diġitali, inkluż fiż-żoni rurali.
- (15) F'konformità mal-prinċipju tal-proporzjonalità, huwa meħtieġ u xieraq biex jintlaħaq l-objettiv bażiku li tiġi żgurata l-aċċettazzjoni tal-flus kontanti u l-aċċess għall-flus kontanti biex jiġu stabbiliti r-regoli meħtieġa. Dan ir-Regolament ma jmurx lil hinn minn dak li hu meħtieġ biex jintlaħqu l-objettivi maħsuba, skont l-Artikolu 5(4) tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea.

ADOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

Artikolu 1
Suġġett

Dan ir-Regolament jistabbilixxi regoli dettaljati dwar l-ambitu u l-effetti tal-valuta legali tal-karti tal-flus u l-muniti tal-euro u l-aċċess għalihom, kif previst, rispettivament, mill-Artikolu 128(1) TFUE u mill-Artikolu 11 tar-Regolament (KE) Nru 974/98, sabiex jiġi żgurat l-użu effettiv tagħhom bħala munita unika.

Artikolu 2
Kamp ta' applikazzjoni

---

¹⁸ Id-Direttiva (UE) 2019/882 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' April 2019 dwar ir-rekwiżiti ta' aċċessibilità għall-prodotti u għas-servizzi (ĠU L 151, 7.6.2019, p. 70).

1. Dan ir-Regolament japplika għas-saldu ta' djun pekunarji sa fejn dawn għandhom jiġu saldati fi flus, kompletament jew parzjalment, fejn jeżisti obbligu ta' hlas f'konformità mal-ligi applikabbli jew il-prattiki legali stabbiliti. Sabiex tiġi żgurata l-effettività tal-valuta legali tal-flus kontanti, dan ir-Regolament japplika wkoll għall-esklużjoni unilaterali *ex ante* tal-pagamenti fi flus kontanti u għall-aċċess għall-flus kontanti.
2. Dan ir-Regolament ma għandux japplika għal pagamenti għal oġġetti jew servizzi mixtrija mill-bogħod, inkluż online.

Artikolu 3

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

1. "flus kontanti" tfisser karti tal-flus u muniti tal-euro;
2. "industrija tal-flus kontanti" tfisser istituzzjonijiet tal-kreditu li joffru kontijiet ta' pagament lill-klijenti u lill-fornituri tas-servizzi tal-flus kontanti involuti fil-ġestjoni tad-distribuzzjoni u ċ-ċirkolazzjoni tal-karti tal-flus u l-muniti tal-euro;
3. "istituzzjoni ta' kreditu" tfisser istituzzjoni ta' kreditu kif definita fl-Artikolu 4(1) tar-Regolament (UE) Nru 575/2013¹⁹ tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill;
4. "esklużjonijiet unilaterali *ex ante* tal-flus kontanti" tfisser sitwazzjoni fejn bejjiegh bl-innut jew fornitur ta' servizz unilaterament jeskludi l-flus kontanti bħala metodu ta' pagament pereżempju billi jwahhlu avviż "flus kontanti mhumiex aċċettati". F'dan il-każ, il-pagatur u l-benefiċjarju ma jaqblux liberament ma' mezz ta' pagament għal operazzjoni ta' xiri;
5. "pagatur" tfisser kwalunkwe persuna li tagħmel pagament fi flus kontanti tal-euro;
6. "benefiċjarju" tfisser kwalunkwe persuna li tkun ir-riċevitur intenzjonat ta' fondi li kienu s-sugġett ta' tranżazzjoni ta' pagament fi flus kontanti;
7. "valur nominali" tfisser id-denominazzjoni f'euro ta' karta tal-flus jew munita tal-euro, kif stampata fuq dik il-karta tal-flus jew mahruġa fuq dik il-munita;

---

¹⁹ Ir-Regolament (UE) Nru 575/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2013 dwar ir-rekwiżiti prudenzjali għall-istituzzjonijiet ta' kreditu u d-ditti tal-investiment u li jemenda r-Regolament (UE) Nru 648/2012, ĠU L 176, 27.6.2013, p. 1-337.

8. “intrapriża” tfisser persuna involuta f’attività ekonomika, irrispettivament mill-forma legali tagħha, inkluż shubiji jew assoċjazzjonijiet regolarment involuti f’attività ekonomika.

Artikolu 4

Valuta legali

1. L-istatus ta’ valuta legali tal-karti tal-flus u l-muniti tal-euro għandu jinvolti l-aċċettazzjoni obbligatorja tagħhom, bil-valur nominali sħiħ, bil-poter li jinheles l-obbligu għall-ħlas.
2. F’konformità mal-aċċettazzjoni obbligatorja tal-flus kontanti, il-benefiċjarju ma għandux jirrifjuta karti tal-flus u/jew muniti tal-euro offruti bhala pagament biex jikkonforma ma’ dak l-obbligu.
3. F’konformità mal-aċċettazzjoni tal-valur nominali sħiħ tal-flus kontanti, il-valur monetarju tal-karti tal-flus u/jew tal-muniti tal-euro offruti bhala saldu ta’ dejn għandu jkun daqs l-ammont f’euro indikat fuq il-karti tal-flus u/jew il-muniti. Hlasijiet żejda fuq is-saldu ta’ dejn ma’ karti tal-flus u muniti tal-euro għandhom ikunu projbiti.
4. F’konformità mal-poter li jinheles l-obbligu għall-ħlas, pagatur għandu jkun jista’ jinheles minn obbligu għall-ħlas billi joffri karti tal-flus u muniti tal-euro lill-benefiċjarju.

Artikolu 5

Eċċezzjonijiet għall-prinċipju tal-aċċettazzjoni obbligatorja tal-karti tal-flus u l-muniti tal-euro

1. B’deroga mill-Artikolu 4(2), il-benefiċjarju għandu jkun intitolat li jirrifjuta karti tal-flus u muniti tal-euro fi kwalunkwe wieħed mill-każijiet li ġejjin:
  - (a) meta rifjut isir *in bona fide* u meta tali rifjut ikun ibbażat fuq raġunijiet leġittimi u temporanji f’konformità mal-prinċipju tal-proporzjonalità fid-dawl ta’ ċirkustanzi konkreti lil hinn mill-kontroll tal-benefiċjarju;
  - (b) meta, qabel il-pagament, il-benefiċjarju jkun qabel mal-pagatur dwar mezz differenti ta’ pagament.

Għall-finijiet tal-punt (a), l-oneru tal-provi biex jiġi stabbilit li tali raġunijiet legittimi u temporanji kienu jeżistu f'każ partikolari u li r-rifjut kien proporzjonat għandu jkun fuq il-benefiċjarju.

2. Għall-finijiet tal-applikazzjoni tal-paragrafu 1, tali raġunijiet legittimi jistgħu jinkludu:
  - i. Fir-rigward ta' karti tal-flus ta' denominazzjoni għolja, jekk il-valur tal-karta tal-flus offruta jkun manifestament sproporzjonat meta mqabbel mal-valur tal-ammont li għandu jiġi saldat.
  - ii. F'każijiet eċċezzjonali, jekk l-intrapriża ma jkollhiex bqija disponibbli fil-mument meta l-flus kontanti jiġu offruti bħala pagament, jew jekk ma jkunx hemm biżżejjed bqija disponibbli bħala riżultat ta' dak il-pagament biex intrapriża twettaq it-tranzazzjonijiet normali tan-negozju ta' kuljum tagħha.

Artikolu 6

Eċċezzjonijiet addizzjonali għall-prinċipju tal-aċċettazzjoni obligatorja tal-karti tal-flus u l-muniti tal-euro

Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati f'konformità mal-Artikolu 10 biex tissupplimenta dan ir-Regolament billi tidentifika eċċezzjonijiet addizzjonali ta' natura ta' liġi monetarja għall-prinċipju ta' aċċettazzjoni obligatorja. Dawn l-eċċezzjonijiet għandhom ikunu ġustifikati b'objettiv ta' interess pubbliku u proporzjonati għal dak l-għan, ma għandhomx jimminaw l-effettività tal-istatus ta' valuta legali tal-flus kontanti tal-euro, u għandhom ikunu permessi biss sakemm ikunu disponibbli mezzi oħra għall-ħlas ta' djun monetarji. Fit-tnejja ta' dawn l-atti delegati, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta lill-Bank Ċentrali Ewropew.

Artikolu 7

Aċċettazzjoni ta' pagamenti fi flus kontanti

1. Sabiex tiġi żgurata l-aċċettazzjoni tal-flus kontanti f'konformità mal-Artikolu 4(2), l-Istati Membri għandhom jagħmlu monitoraġġ tal-aċċettazzjoni tal-pagamenti fi flus kontanti u l-livell ta' esklużjonijiet unilaterali *ex ante* tal-pagamenti fi flus kontanti fit-territorju kollu tagħhom, fir-reġjuni differenti kollha tagħhom, inklużi ż-żoni urbani u mhux urbani, abbażi tal-indikaturi komuni adottati mill-Kummissjoni u għandhom jivvalutaw is-sitwazzjoni.
2. L-Istati Membri għandhom jinnotifikaw ir-riżultati tal-monitoraġġ u l-valutazzjoni tagħhom tas-sitwazzjoni fir-rigward tal-livell ta' aċċettazzjoni tal-pagamenti fi flus kontanti f'konformità mal-Artikolu 9(3).

3. Jekk Stat Membru jqis li l-livell ta' aċċettazzjoni tal-pagamenti fi flus kontanti fit-territorju tiegħu jew f'partijiet minnu jimmina l-aċċettazzjoni obbligatorja tal-karti tal-flus u l-muniti tal-euro, dan għandu jstabbilixxi l-miżuri ta' rimedju li jimpenja ruħu li jieħu f'konformità mal-Artikolu 9(4).

Artikolu 8

Aċċess għall-flus kontanti

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw aċċess suffiċjenti u effettiv għall-flus kontanti fit-territorju kollu tagħhom, fir-reġjuni differenti kollha tagħhom, inklużi ż-żoni urbani u mhux urbani. Sabiex jiġi żgurat aċċess suffiċjenti u effettiv għall-flus kontanti, l-Istati Membri għandhom jagħmlu monitoraġġ regolari tal-aċċess għall-flus kontanti fit-territorju kollu tagħhom, fir-reġjuni differenti kollha tagħhom, inklużi ż-żoni urbani u mhux urbani, abbażi ta' indikaturi komuni adottati mill-Kummissjoni u għandhom jivvalutaw is-sitwazzjoni.
2. L-Istati Membri għandhom jinnotifikaw ir-riżultati tal-monitoraġġ u l-valutazzjoni tagħhom tas-sitwazzjoni fir-rigward tal-aċċess għall-flus kontanti f'konformità mal-Artikolu 9(3).
3. Jekk Stat Membru jqis li ma jkunx żgurat aċċess suffiċjenti u effettiv għall-flus kontanti, huwa għandu jstabbilixxi l-miżuri ta' rimedju li jimpenja ruħu li jieħu f'konformità mal-Artikolu 9(4).

Artikolu 9

Aspetti proċedurali

1. Bil-ħsieb li jiġu implimentati l-obbligi stabbiliti fl-Artikoli 7 u 8, l-Istati Membri għandhom jaħtru awtorità nazzjonali kompetenti waħda jew aktar bis-setgħat meħtieġa fir-rigward tal-aċċettazzjoni tal-pagamenti fi flus kontanti u l-aċċess għall-flus kontanti, u fuq l-attivitajiet tas-suq relatati mal-flus kontanti tal-industrija tal-flus kontanti.
2. Għall-finijiet tal-Artikoli 7 u 8, il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni ta' applikazzjoni ġenerali dwar sett ta' indikaturi komuni li l-Istati Membri għandhom jużaw biex jagħmlu monitoraġġ u jivvalutaw l-aċċettazzjoni tal-pagamenti fi flus kontanti u l-aċċess għall-flus kontanti fit-territorju kollu tagħhom, fir-reġjuni differenti kollha tagħhom, inklużi ż-żoni urbani u mhux urbani. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati [fi żmien X xhur wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament] f'konformità mal-proċedura konsultattiva msemmija fl-Artikolu 11. Fit-tnejn ta' dawn l-atti ta' implimentazzjoni, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta lill-Bank Ċentrali Ewropew.

3. L-awtoritajiet nazzjonali kompetenti mahtura għandhom jinnotifikaw ir-riżultati tal-monitoraġġ u l-valutazzjoni tagħhom tas-sitwazzjoni fir-rigward tal-livelli ta' aċċettazzjoni tal-pagamenti fi flus kontanti u l-aċċess għall-flus kontanti, filwaqt li jaġhtu raġunijiet u *data* għall-valutazzjoni tagħhom, f'rapport annwali li għandu jiġi indirizzat lill-Kummissjoni u lill-Bank Ċentrali Ewropew kif imsemmi fl-Artikolu 13.
4. Jekk Stat Membru jqis li l-livell ta' aċċettazzjoni tal-pagamenti fi flus kontanti jimmina l-aċċettazzjoni obligatorja tal-karti tal-flus u l-muniti tal-euro jew li aċċess suffiċjenti u effettiv għall-flus kontanti mhux iżgur, fir-rapport annwali tiegħu dan għandu jindika l-miżuri ta' rimedju li jimpenja ruħu li jiehu sabiex jikkonforma mal-obbligi stabbiliti fl-Artikoli 7 u 8. Il-miżuri ta' rimedju għandhom jidhru fis-sehħ mingħajr dewmien żejjed.
5. Il-Kummissjoni għandha teżamina r-rapporti annwali f'konsultazzjoni mill-qrib mal-Bank Ċentrali Ewropew. Jekk il-miżuri ta' rimedju proposti minn Stat Membru skont il-paragrafu 4 jidhru insuffiċjenti, jew jekk il-Kummissjoni tqis li l-aċċettazzjoni tal-pagamenti fi flus kontanti jew aċċess suffiċjenti u effettiv għall-flus kontanti fi Stat Membru ma jkunx konformi mal-obbligi stabbiliti fl-Artikoli 7 u 8 minkejja s-sejbiet tar-rapport annwali, il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni li jipprevedu miżuri adegwati u proporzjonati li għandhom jiġu adottati mill-Istat Membru kkonċernat sal-iskadenza stipulata fl-atti ta' implimentazzjoni rispettivi. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura konsultattiva msemmija fl-Artikolu 11.

Artikolu 10

Eżerċizzju tad-delega

1. Is-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati hija mogħtija lill-Kummissjoni suġġett għall-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu.
2. Is-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati msemmija fl-Artikolu 6 għandha tingħata lill-Kummissjoni għal perjodu ta' żmien indeterminat minn [*id-data ta' dħul fis-sehħ ta' dan ir-Regolament*].
3. Is-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati msemmija fl-Artikolu 6 tista' tiġi revokata fi kwalunkwe hin mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill. Deċiżjoni li tirrevoka għandha ttejjem id-delega tas-setgħa speċifikata f'dik id-deċiżjoni. Din għandha ssir effettiva l-għada tal-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* jew f'*data aktar tard speċifikata fih*. Ma għandhiex taffettwa l-validità ta' kwalunkwe atti delegati li jkun diġà fis-sehħ.

4. Qabel ma tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta esperti nnominati minn kull Stat Membru skont il-prinċipji stipulati fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Ahjar tal-Liġijiet.
5. Hekk kif tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tinnotifikah simultanjament lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.
6. Att delegat adottat skont l-Artikolu 6 għandu jidhol fis-sehħ biss jekk ma tiġi espressa l-ebda oġġezzjoni mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill fi żmien xahrejn min-notifika ta' dak l-att lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill jew jekk, qabel ma jiskadi dak il-perjodu, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill ikunu t-tnejn infurmaw lill-Kummissjoni li mhumiex se jrinjoġġezzjonaw. Dak il-perjodu għandu jiġi estiż b'xahar fuq inizjattiva tal-Parlament Ewropew jew tal-Kunsill.

Artikolu 11

Proċedura ta' Kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tkun meġġuna minn kumitat. Dak il-kumitat għandu jkun kumitat skont it-tifsira tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.
2. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 4 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

Artikolu 12

Penali

L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu r-regoli dwar penali [*inkluż penali finanzjarji u multi mhux kriminali*] applikabbli għall-ksur ta' dan ir-Regolament u għandhom jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li dawn jiġu implimentati. Il-penali previsti għandhom ikunu effettivi, proporzjonati u dissważivi. L-Istati Membri għandhom, fi żmien sena wara d-dhul fis-sehħ ta' dan ir-Regolament, jinnotifikaw lill-Kummissjoni b'dawk ir-regoli u dawk il-miżuri u għandhom jinnotifikawha mingħajr dewmien bi kwalunkwe emenda sussegwenti li taffettwawhom.

Artikolu 13

Rapporti annwali

1. L-Istati Membri għandhom jipprezentaw rapport lill-Kummissjoni u lill-Bank Ċentrali Ewropew fuq bażi annwali li jinkludi informazzjoni dwar l-aspetti li ġejjin:

- (a) l-eċċezzjonijiet stabbiliti għall-prinċipju tal-aċċettazzjoni obligatorja u l-applikazzjoni tagħhom;
  - (b) *data* dettaljata u valutazzjoni tas-sitwazzjoni fl-Istat Membru fir-rigward tal-aċċettazzjoni tal-pagamenti fi flus kontanti u l-aċċess għall-flus kontanti, u l-miżuri ta' rimedju li għandhom jittiehdu skont l-Artikoli 7 u 8;
  - (c) il-penali implimentati inklużi penali finanzjarji u multi mhux kriminali.
2. L-ewwel rapport annwali għandu jiġi ppreżentat sena wara d-dhul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament. Rapporti annwali sussegwenti għandhom jiġu ppreżentati kull sena wara d-data tad-dhul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament.
  3. Il-Kummissjoni għandha teżamina r-rapporti annwali f'konsultazzjoni mill-qrib mal-Bank Ċentrali Ewropew.

Artikolu 14

Dmir tal-Istati Membri li jinfurmaw dwar ir-rimedji

L-Istati Membri għandhom jipprovdu lill-persuni fiżiċi u lill-intrapriżi b'informazzjoni ċara dwar il-mezzi u r-rimedji effettivi li għandhom għad-dispożizzjoni tagħhom biex iressqu lmenti lill-awtoritajiet nazzjonali kompetenti dwar każijiet ta' rifjut illegali li jaċċettaw flus kontanti u aċċess insuffiċjenti u ineffettiv għall-flus kontanti.

Artikolu 15

Interazzjoni bejn il-karti tal-flus u l-muniti tal-euro u l-euro diġitali

1. Il-karti tal-flus u l-muniti tal-euro u l-euro diġitali għandhom ikunu konvertibbli f'xulxin b'rata tal-kambju indaqs.
2. Il-benefiċjarji ta' dejn monetarju denominat f'euro għandhom jaċċettaw pagamenti f'karti tal-flus u muniti tal-euro skont id-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament, irrispettivament minn jekk jaċċettawx pagamenti f'euro diġitali f'konformità mar-Regolament [XXX dwar l-istabbiliment tal-euro diġitali]. Meta l-aċċettazzjoni tal-karti tal-flus u tal-muniti tal-euro u tal-euro diġitali tkun obligatorja f'konformità mad-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament u tar-Regolament (XXX dwar l-istabbiliment tal-Euro Diġitali), il-pagatur huwa intitolat li jagħzel il-mezz ta' pagament.

Artikolu 16

Rieżami

Sa [data hames snin wara d-dhul fis-seħħ], il-Kummissjoni għandha twettaq rieżami dwar l-operat u l-effetti ta' dan ir-Regolament u tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill. L-Istati Membri għandhom jipprovdu l-informazzjoni meħtieġa lill-Kummissjoni għat-tnejn ta' dak ir-rapport.

Artikolu 17
Dhul fis-seħħ

Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-seħħ fl-għoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tiegħu f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri skont it-Trattati.

Magħmul fi Brussell,

Għall-Parlament Ewropew
Il-President

Għall-Kunsill
Il-President